

Vragen ter voorbereiding van het Algemeen Overleg over het arbeidsmarktbeleid voor de zorgsector over de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 3 april 2006 over de financieringswijze van het opleidingsfonds en over de ontwikkelingen rond het College voor de Beroepen en Opleidingen in de Gezondheidszorg (CBOG) (29 282, nr. 28).

Vragen CDA-fractie

1. Wat is precies de doelstelling van het CBOG?
1. Het huidige stelsel van organisaties met bemoeienissen rond opleidingen en beroepen in de zorg is een historisch gegroeide lappendeken met vele regisseurs en onduidelijkheden in de verantwoordelijkheidsverdeling. Dit leidt tot een onevenwichtig aanbod van zorgverleners, waardoor de publieke belangen van toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg in het gedrang raken. Er is dringend behoefte aan een transparante integrerende organisatie met een samenhangende besturingsstructuur die de modernisering op het terrein van beroepen en opleidingen kan bevorderen en accommoderen.
Het CBOG beoogt de centrale regie- en aansturingfunctie te vervullen om de samenhang en eenduidigheid te bevorderen in het beleid van veldpartijen rond beroepen en opleidingen en de uitvoering daarvan. Met het oprichten van het CBOG vereenvoudigen en stroomlijnen veldpartijen de sturingsstructuur voor beroepen en opleidingen in de gezondheidszorg. Er ontstaat één aanspreekpunt, waarlangs de gezamenlijke verantwoordelijkheid van veldpartijen voor beroepen en opleidingen meer dan nu tot uiting komt.
2. Welke organisaties/instanties gaan op in het CBOG?
2. Het merendeel van de taken die aan het CBOG zijn toegedacht, wordt nu vervuld door diverse los van elkaar opererende organen. Voor het organiseren van meer samenhang daartussen zijn diverse opties denkbaar. Dit varieert van het onderbrengen van alle taken binnen één instantie tot netwerkachtige constructies, waarbij één of meerdere taken bij zelfstandige organisatie-eenheden blijven.
Het is grotendeels aan veldpartijen om te bepalen of, en zo ja welke en hoe organisaties/instanties opgaan in het CBOG. Naar verwachting gaat het vooral om instanties die nu taken vervullen op het terrein van ramen en toedelen van opleidingscapaciteiten. Waar instanties zoals het Capaciteitsorgaan en het CONO¹ taken vervullen die vallen binnen het takenpakket van het CBOG, ligt opgaan in het CBOG in de rede. Dit laat onverlet, dat veldpartijen met elkaar zullen moeten afspreken, hoe zij de onderlinge verhouding tussen het CBOG en thans bestaande organisaties zoals het Capaciteitsorgaan willen vormgeven in de nieuwe situatie (zie ook vraag 25).
3. Wie beslist uiteindelijk over de instroom in de opleidingen en wie wijst de opleidingsplaatsen toe? Wat is hier de bevoegdheidsverdeling tussen minister en het CBOG?
3. De minister van VWS beslist over de instroom in en de toewijzing van de opleidingsplaatsen voor de opleidingen die onder het Opleidingsfonds vallen aan de hand van een voorstel van het CBOG. In mijn brief van 23 december 2005 (TK 29 282, nr. 25) heb ik dat aangegeven. Marktpartijen slagen er binnen het huidige systeem onvoldoende in om tot een evenwichtig en effectief personeelsaanbod te komen, zowel wat betreft de macroraming, het totaal aan opleidingsplaatsen en de verdeling over zorginstellingen. De eerste twee zaken vragen om meer landelijke regie. De minister van VWS is systeemverantwoordelijk voor de zorgsector inclusief de brancheopleidingen en voor de macrokosten van zorgopleidingen. Om deze laatste verantwoordelijkheid te kunnen effectueren zal de minister van VWS eindverantwoordelijk

---

¹ CONO = Coördinerend Orgaan Nascholing en Opleidingen in de GGZ

moeten zijn voor het bepalen van het maximale aantal opleidingsplaatsen en van de omvang van de daartoe beschikbaar te stellen middelen. De minister van VWS stelt daarom jaarlijks het maximaal beschikbare budget voor de te bekostigen opleidingen vast en de normvergoeding resp. de maximale prijs (P) en het aantal plaatsen per opleiding (Q). Dit heb ik vermeld in mijn brief van 29 november 2005 (TK 29 282, nr. 23).

4. Waarom is de Stuurgroep MOBG van mening dat art. 14 Wet BIG moet worden gewijzigd, en welke gevolgen heeft dit voor de bevoegdheidsverdeling tussen minister en CBOG?

4. De Stuurgroep deelt in zijn rapport bepaalde taken op het vlak van het regelen van specialismen toe aan het CBOG en stelt in het verlengde daarvan voor artikel 14 van de Wet BIG te wijzigen. Het staat de Stuurgroep voor ogen het CBOG zo de bevoegdheid te geven om specialismen binnen beroepen vast te stellen. Dat komt in hoofdzaak neer op het verleggen van bevoegdheden van beroepsorganisaties (van in artikel 3 van de Wet BIG genoemde beroepen) en hun organen (Colleges) naar het CBOG. Voor de uitvoering van de regeling van specialismen op grond van de Wet BIG zou het CBOG zo in relatie tot de wetgever en de minister de formele status en bevoegdheden van die beroepsorganisaties en hun organen toebedeeld krijgen.

Het voorstel om art. 14 van de Wet BIG te wijzigen heb ik niet overgenomen. Zie in dit verband ook de antwoorden op de vragen 5, 8, 11 en 12.

5. Waarom wordt er een heel nieuw college opgetuigd? Waarom een zo grootschalige, uitgebreide instelling met bureau, bestuur en kamers?

5. De Stuurgroep MOBG heeft in zijn rapport een CBOG met een breed takenpakket bepleit. Vanuit dit omvangrijke pakket heeft de Stuurgroep vervolgens een grootschalige instelling ontworpen met een uitgebreide Kamerstructuur. Ik heb dit niet overgenomen. In mijn brief van 29 november 2005 heb ik aangegeven met welke drie taken voor het college ik kan instemmen. Dit betreft: 1. ramen van opleidingscapaciteit, 2. voorstel ontwikkelen voor verdeling van opleidingsplaatsen voor de 'opleidingsfonds'-zorgopleidingen en 3. bevorderen van innovatie.

Over het voorstel voor het onderbrengen van beleidsadvisering en taken van openbaar gezag bij het CBOG heb ik de besluitvorming opgeschort in afwachting van een nadere analyse, die inmiddels is verricht. De analyse leert op basis van de gewenste verantwoordelijkheidsverdeling² tussen de minister van VWS en het CBOG, dat het niet geboden is beleidsadvisering en taken van openbaar gezag bij het CBOG onder te brengen en dat een privaatrechtelijke rechtsvorm het meest aangewezen is.

Mij staat voor de uitvoering van de drie hiervoor bedoelde taken niet de grootschalige, uitgebreide instelling voor ogen zoals de MOBG heeft ontworpen. Het is echter aan de veldpartijen om te bepalen hoe het CBOG er uit komt te zien.

Voor het onderbrengen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij één of meer bestaande instanties/veldpartijen is geen draagvlak aanwezig bij veldpartijen. Uit contacten met veldpartijen is mij dit gebleken. Daarom is een nieuw op te richten college aangewezen.

---

² De minister van VWS blijft verantwoordelijk voor

- het vaststellen van opleidings- en erkenningseisen met betrekking tot WBIG-geregelde beroepen art. 3 en 34;
- het instemmen met specialistenregelingen én bieden van wettelijke titelbescherming voor art. 14-17 beroepen (specialisten);
- het laten registreren van art 3-beroepen door het CIBG.

Voor de andere beroepen geldt zelfregulering en is geen nadere verantwoordelijkheid voor de minister van VWS wenselijk.

6. Is het doel om opleidingen en beroepen te stroomlijnen ook anders te bereiken dan via een nieuw CBOG, temeer daar niet alles er onder valt?
6. Een meer transparante en geïntegreerde organisatie met een samenhangende besturingsstructuur die de benodigde modernisering op het terrein van beroepen en opleidingen kan bevorderen, kan op verschillende manieren worden bereikt. Dat blijkt bijvoorbeeld al uit het voorstel dat de Stuurgroep MOBG vorig jaar heeft uitgebracht. Het voorstel van de Stuurgroep bevat een publiekrechtelijke organisatie, waardoor de overheid een grotere rol krijgt toebedeeld dan nu het geval is.

In het privaatrechtelijke model, dat ik onderschrijf, worden de taken, waar mogelijk, aan het veld overgelaten. De veldpartijen bundelen hun krachten. Hiermee ontstaat naar verwachting meer samenhang. Bovendien brengt het model taken waarvan het voor de hand ligt, dat ze worden samengevoegd, bij elkaar.

De minister houdt in het privaatrechtelijke model bepaalde verantwoordelijkheden juist wel (zie ook antwoord op 4 en 5) en kan waar nodig blijven sturen.

7. Is Actal geraadpleegd over de gevolgen van de instelling van een CBOG wat betreft administratieve lasten? Wie draagt de kosten?
7. Neen; dit is niet aan de orde. Vanwege het privaatrechtelijke karakter van het CBOG hoeft Actal niet te worden geraadpleegd. Overigens is er geen sprake van kosten in verband met administratieve lasten bij het instellen van het CBOG.
8. Wordt het CBOG een ZBO? Zo ja, waarom? Het rapport spreekt over "een publiekrechtelijk orgaan bij de wet ingesteld", de minister spreekt over een "private vorm". Kan dit worden toegelicht?
8. Neen. Gezien de taken van het CBOG is er geen sprake van uitoefening van openbaar gezag. Daarom is er geen aanleiding voor het oprichten van een ZBO.

De Stuurgroep MOBG heeft in zijn rapport taken bij het CBOG neergelegd, waarbij sprake is van uitoefening van openbaar gezag. In het licht hiervan spreekt de MOBG over een publiekrechtelijk orgaan. Zoals ik in het antwoord op vraag 5 al heb opgemerkt, zou het CBOG zich moeten richten op de drie hiervoor genoemde taken. Voor dit takenpakket volstaat een organisatie met een privaatrechtelijke rechtsvorm.

9. Wat is de precieze status van het CBOG en aan wie legt het CBOG verantwoording af en waarvoor?
9. Het CBOG zal een privaatrechtelijke status hebben. Voor de uitoefening van zijn taken zal het CBOG verantwoording moeten afleggen naar de veldpartijen. In het kader van de mogelijke subsidierelatie tussen het CBOG en de minister van VWS, zal het CBOG zich over de besteding van de subsidie moeten verantwoorden naar de minister.
10. Het is, zo wordt gesteld, de bedoeling alles nu via dit ene college te laten lopen. Kan een toelichting worden gegeven op de passages uit het rapport van de Stuurgroep MBOG op blz. 14 en 21 waarin de mo-, hbo- en wo-opleidingen er buiten vallen, evenals het Uitvoeringstraject Bekostiging en het Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg dat de registratie verzorgt. Zijn er doublures? Waarom blijft dit alles buiten het CBOG?
10. Om doublures te voorkomen, geeft de Stuurgroep in zijn rapport aan voor mbo, hbo en wo-opleidingen geen taken voor het CBOG te zien op het gebied van erkenning (accreditatie), het inrichten van opleidingsprogramma's en de bekostiging. Dergelijke taken zijn op grond van de onderwijswetgeving voor die opleidingen immers al goed belegd. Wel moet naar de mening

van de Stuurgroep het CBOG ook aan deze beroepen en opleidingen, als onderdeel van de totale beroepen- en opleidingenstructuur, aandacht besteden om de onderlinge samenhang te bewaken.

Het verrichten van betalingen en het registreren op zich zoals geduid door de Stuurgroep MOBG zijn beide uitvoeringstaken die door hun aard niet bij het CBOG als sturingsorgaan horen.

Zoals vermeld in mijn brief van 3 april (29 282, nr. 28) zal ik medio dit jaar een besluit nemen over het publiekrechtelijke orgaan dat de betalingen zal verrichten aan de opleidende zorginstellingen voor het opleiden. Vanwege het privaatrechtelijke karakter van het CBOG kan dit geen taak zijn van het CBOG. Zie in dit verband ook het antwoord op vraag 20.

11. In de brief wordt gesteld dat de minister een voorbehoud maakt t.a.v. de beleidsadvisering, erkenning van beroepen en opleidingen en het registreren van beroepsbeoefenaren. Kan ten aanzien van dit voorbehoud een toelichting worden gegeven?
12. Nadere juridische analyse en afstemming met betrokken partijen acht de minister nodig. Welke gevolgen heeft dit voor de start van het CBOG?
Is het instellen van het CBOG inmiddels een onomkeerbaar proces?

11 en 12.

Dat voorbehoud is gemaakt omdat het toekennen van deze taken aan het CBOG en het gelijktijdig realiseren van de overige onderdelen van het voorstel van de Stuurgroep MOBG juridische en andere knelpunten oplevert. Om de voortgang van het ontwikkelingsproces naar een samenhangende besturingsstructuur niet te belemmeren heb ik ermee ingestemd een drietal taken onder te brengen bij het CBOG, waarbij geen sprake is van uitoefening van openbaar gezag.

De nadere juridische analyse betrof de taken zoals genoemd in vraag 11. De analyse is afgerond en afstemming met betrokken partijen heeft plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot de resultaten zoals aangeduid in de beantwoording van de vragen 5, 6 en 8. Met mijn brief van 16 februari 2006 over de stand van zaken heb ik u hierover op hoofdlijnen geïnformeerd.

In mijn antwoord op vraag 1 heb ik gewezen op het belang van de oprichting van het CBOG. Het is echter aan de veldpartijen om hier uiteindelijk toe te geraken.

Vragen PvdA-fractie

13. Betekent het nieuwe bekostigingssysteem dat zorgopleidingen straks geheel uit één bron (het opleidingsfonds) worden gefinancierd? Zo neen, welke andere bronnen zijn dat dan en welk deel bekostigen zij?
13. In het nieuwe bekostigingssysteem worden de marktverstorende brancheopleidingen uit het Opleidingsfonds bekostigd. Niet-marktverstorende zorgopleidingen blijven bekostigd via de tarieven voor de zorgproducten. Ten slotte blijft de bekostiging ongewijzigd van de zorgopleidingen die onder de sturing/verantwoordelijkheid van andere ministeries vallen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het merendeel van de initiële zorgopleidingen (bijv. basisarts).
14. Wat betekent het nieuwe bekostigingssysteem voor de (financiële situatie) van zorginstellingen? Biedt dit nieuwe systeem voordelen voor zorginstellingen die opleiden? Zo ja, welke?
14. Het nieuwe systeem van prestatiebekostiging betekent dat opleidende zorginstellingen hun activiteiten op transparante wijze verrichten en een vergoeding ontvangen voor hun feitelijke opleidingsactiviteiten. In het nieuwe systeem lopen zij minder financiële risico's voor de zorgopleidingen die onder het opleidingsfonds vallen dan wanneer deze zorgopleidingen via de DBC's zouden moeten worden bekostigd. Hiermee worden twee beoogde doelstellingen bereikt. Ten eerste is hiermee een belangrijke belemmering weggenomen voor het tijdig

opleiden van zorgprofessionals, waarbij sprake was van (dreigende) tekorten door onderinvesteringen. Ten tweede wordt een meer gelijkwaardige uitgangspositie bereikt tussen opleidende en niet-opleidende zorginstellingen voor concurrentie op de zorgmarkt.

15. Kunt u garanderen dat zorginstellingen geen nadelige financiële gevolgen zullen ondervinden als gevolg van deze beleidswijziging?
15. De beleidswijziging is grondig voorbereid in goed overleg en via intensieve samenwerking met veldpartijen ondermeer via zogenaamd technisch overleg binnen CTG/ZAio. Bij het moment van invoering van de prestatiebekostiging kan er sprake zijn van een financiële verschuiving. Bij gelijkblijvende aantallen bezette opleidingsplaatsen vóór en na de schoning van de opleidingsmiddelen is er sprake van budgettaire neutraliteit op instellingsniveau. Het geschoonde bedrag krijgt de instelling immers in dat geval per omgaande weer vergoed. Als er na de schoning minder opleidingsplaatsen zijn bezet, dan ontbeert de instelling het geschoonde bedrag voor de opleidingsplaatsen die niet langer bezet zijn. De instelling heeft echter dan ook geen opleidingskosten meer voor die plaatsen. Als een instelling nu echter meer gaat opleiden, kan zij zelfs een financieel voordeel hebben, wanneer zij professionals gaan opleiden waarvoor zij in het oude systeem geen of een lagere kostenvergoeding ontvingen.
16. Waarom heeft u gekozen voor financiering van het opleidingsfonds via premies en niet via de begroting? Kunt u de uitkomsten van het technisch onderzoek naar deze kwestie aan de Kamer toesturen?
16. Bij de technische afweging zijn uiteindelijk drie varianten betrokken, te weten:
- 1 : Begrotingsfinanciering.
 2A: Premiefinanciering met afdracht uit zorgverzekeringsfonds voorafgaande aan verevening.
 2B: Premiefinanciering via heffing bij alle zorginstellingen.

De belangrijkste technische verschillen tussen deze varianten kunnen als volgt worden samengevat:

Wijzigingen	1 Begroting	2A Premie: afdracht uit zorgverzekeringsfonds vóór verevening	2B Premie: Heffing zorgaanbieders via tarieven
Verschuiving van premie naar belastingen met uit dien hoofde koopkrachtheffingen	ja, verlaging premie ZVW en verhoging belastingen	nee	nee
Wet- en regelgeving	nee	ja, aanpassing Zvw	ja, wettelijke regeling heffing
Extra administratieve lasten	nee	nee	ja, afdracht door alle zorgaanbieders

Alles wegende heeft het kabinet gekozen voor de variant 2A, omdat daarbij geen sprake is van koopkrachtheffingen én geen sprake is van extra administratieve lasten.

17. Ten behoeve van de 1e tranche zorgopleidingen wordt in 2007 ca. 500 miljoen euro afgezonderd uit het vereveningsfonds. Uit welke opleidingen bestaat de 2e tranche waar u in de brief over spreekt? Hoeveel geld denkt u voor deze 2e tranche opleidingen nodig te hebben?
17. Over de samenstelling van de 2e tranche zal het kabinet naar verwachting vóór 1 juli een besluit nemen. Dan zal ik de omvang kunnen aangeven van de daarmee gemoeide middelen.
18. Wat is uw verwachting ten aanzien van de doelstelling het CBOG op 1 juni 2006 operationeel te laten zijn? Indien het CBOG niet op 1 juni 2006 operationeel is, wat zijn dan de gevolgen voor de zorginstellingen en de opleidingen in de zorg?
18. Mij hebben nog geen signalen bereikt, dat de doelstelling niet haalbaar is. Indien het CBOG dan nog niet operationeel is, heeft dit als zodanig geen gevolgen voor de zorginstellingen en de opleidingen in de zorg. Wel is het snel oprichten van het CBOG van cruciaal belang voor het tijdig voorbereiden van de toewijzing van de opleidingsplaatsen voor de 1^e tranche opleidingen (zie antwoord op vraag 21).

Vragen VVD-fractie

19. Op basis van welke argumenten is besloten het opleidingsfonds te financieren via zorgpremies in plaats van via de begroting? Kan de minister voor beide varianten de voor- en nadelen aangeven?
19. Voor de beantwoording hiervan verwijs ik u naar vraag 16.
20. De VVD-fractie ziet geen noodzaak een apart publiekrechtelijk orgaan op te richten om betalingen te verrichten aan opleidende zorginstellingen. De minister neemt hierover medio dit jaar een beslissing. Kan de minister de argumenten pro en contra aangeven?
20. Over de varianten voor de organisatorische ophanging van de betaalfunctie ben ik me nog aan het beraden. Bij het verkennen van de mogelijkheden daartoe zal ik het onderbrengen van deze functie bij een bestaand publiekrechtelijk orgaan zeker overwegen. Bij de presentatie van mijn keuze zal ik de pro en contra argumenten aangeven.
21. Op welke termijn verwacht de minister dat het CBOG de toewijzing van opleidingsplaatsen van zorgopleidingen die opgenomen zijn in het opleidingsfonds, kan verwezenlijken? Hoe verhoudt dit zich tot de verwachting dat het CBOG op zijn vroegst 1 juni 2006 operationeel kan zijn?
21. De opleidende zorginstellingen zullen uiterlijk 1 oktober 2006 een verzoek tot bekostiging moeten indienen. Ik zal het CBOG dan ook verzoeken mij uiterlijk 1 augustus 2006 een voorstel te doen toekomen voor de toewijzing in 2007 van opleidingsplaatsen voor de zorgopleidingen, die vanaf 1 januari 2007 in aanmerking komen voor bekostiging vanuit het opleidingsfonds. Het gaat om de opleidingen van de erkende medische specialismen (exclusief psychiaters), tandarts-specialisten (kaakchirurg en orthodontist) en de opleidingen voor de β -beroepen (klinisch chemicus, klinisch fysicus en ziekenhuisapotheker). Voor de opleidingen van de medische specialismen, die de bulk van de 1e tranche vormen, verloopt het voorbereiden van een landelijk toewijzingsvoorstel al enige jaren via het zogenaamde BOLS + (Bestuurlijk Overleg Lichtvoetige Structuur). Hierin participeren de NFU, de NVZ, de Orde van Medische Specialisten en ZN. Hier is dus geen sprake van een nieuwe activiteit. Ik verwacht dan ook dat het CBOG snel voort kan bouwen op de voorbereidingen van de toewijzing voor 2007, die bij de veldpartijen al volop in gang zijn. In mijn eerdere brieven aan u en in mijn verzoek aan mevrouw Sorgdrager heb ik nadrukkelijk voorrang gevraagd voor deze taak van het CBOG.

Nieuw is dat de landelijke afstemming zich over meer zorgopleidingen zal uitstrekken. Nieuw zal ook zijn, dat de procedure voor de totstandkoming van de toewijzing meer transparant wordt.

22. Wat is precies de rol van het CBOG in de noodzakelijke taakherschikking en taakdifferentiatie?
22. De Stuurgroep MOBG kent aan het CBOG een rol toe op het vlak van het inrichten, bewaken en tijdig vernieuwen van een doelmatige beroepenstructuur. Het CBOG zal in dat kader zelf initiatieven ontwikkelen als dat nodig is om de noodzakelijke taakherschikking en taakdifferentiatie van de grond te krijgen en zal belemmerende factoren opsporen. Tevens zal het CBOG bevorderen dat het stelsel van beroepen en opleidingen meer ruimte biedt dan nu het geval is voor het snel kunnen doorvoeren van vernieuwingen zoals op het gebied van taakherschikking.
23. In uw brief aan mevrouw Sorgdrager, de informateur van het op te richten college, geeft u aan dat veldpartijen betrokken worden bij het oprichten van het CBOG. Kan de minister aangeven welke veldpartijen erbij betrokken zullen worden? Wat zal hun rol zijn in het op te richten college?
23. Op dit moment is mevrouw Sorgdrager druk doende met het voeren van overleg met veldpartijen uit de cure en care. Op de vraag welke hun rol zal zijn in het op te richten college, kan ik naar verwachting antwoord geven aan de hand van de statuten van het CBOG.
24. In welke relatie staan deze organisaties (veldpartijen) tot de minister? Is het ministerie van VWS hierin op enige wijze vertegenwoordigd?
24. Ik heb mevrouw Sorgdrager verzocht als informateur het initiatief te nemen om veldpartijen te stimuleren tot het gezamenlijk oprichten van het CBOG. Het is aan de veldpartijen te komen tot een CBOG dat door alle partijen wordt gedragen. Het ministerie vervult hierbij geen rol.
25. Hoe verhouden het CBOG en het capaciteitsorgaan zich ten opzichte van elkaar?
25. In mijn brief aan u van 23 december 2005 (TK 29 282, nr. 25) heb ik aangegeven, dat ik het opstellen van capaciteitsramingen als één van de taken van het CBOG zie. Veldpartijen zullen met elkaar moeten afspreken, hoe zij de onderlinge verhouding tussen het CBOG en het Capaciteitsorgaan willen vormgeven.